

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felolós szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szerkesztési részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke“ szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A petrosényi anyakönyvi kerület.

A községi képviselőtestületnek legutóbbi közgyűléséről szóló tudósításunkban említést tettünk arról, hogy a község külön anyakönyvvezető ki-neveztetése iránt felterjesztést intézett azon indokból, mert a községi jegyző a hozzá utalt köz-igazgatási teendők ellátása mellett az állami anyakönyveket nem vezetheti.

Sokkal fontosabb ezen kérdés, semhogy külön ismertetését és megvitatását indokoltan ne tartanók annál is inkább, mert a határozat hozatala óta a lefolyt év anyakönyvvezetési adatai ismertetve lettek s az anyakönyvi felügyelő által megejtett vizsgálat a községi képviselőtestület felterjesztésének indoklásához, újabb és nyomatékos támpontokat szolgáltat.

Az 1894. XXXIII. t.-cz. rendelkezése szerint a születések, házasságok és halálesetek közhitei nyilvántartására, kizárólag ezen törvény értelmében arra hivatott közegek által vezetett állami anyakönyvek szolgálnak.

Amint a jogfejlődés s civilizáció előhaladásával a házasság állami egységes szabályozása, minden jogállamban érvényesített, úgy azzal kapcsolatosan az anyakönyvek vezetése is állami kezelés alávetett és így kétségtelen, hogy ezen hivatás az állam feladatainak egyik legjelentékenyebbikét képezi, a melynek pontos, kielégítő megoldásához a jogrendnek s családi életnek kiváló érdekei fűződnek, minthogy azon adatokra, melyeknek tanúsítására az anyakönyvek szolgálnak, — az államnak lépten-nyomon szüksége van és így a nép minden személyi alapviszonyairól, mindenkor a tényleges helyzetnek megfelelő pontos ismeretekkel kell birnia.

Ezen szempontok vezették a törvényhozást az állami anyakönyvvezetésről szóló törvény alkotásánál. S minthogy a népesedési mozgalmak nyilvántartásánál és közrendészeti tekintetből az államnak szüksége van az anyakönyvi adatokra, ennél fogva az anyakönyvvezetés állami feladatot képez.

Igaz ugyan, hogy az 1886. XXII. t.-cz. az állami közigazgatás közvetítésére is kötelezi a községet, csakhogy ezen kötelezettség jog és törvény szerint nem terjedhet túl azon mértéken, melyet a község anyagi képessége határol.

Hogy Petrosény nem képes a külön — és önálló anyakönyvvezetés rendszeresítésével járó költségeket viselni, az nem szorul bizonyításra éppen úgy, mint az, hogy a községi jegyző sem végezheti az ezzel felmerülő teendőket.

Nem térhet ki tehát az állam a kényszerhelyzet parancsoló követelménye elől s miként a viszonyok és körülmények tekintetbe vételével az ország számtalan községében, úgy Petrosényben is bizonyára külön anyakönyvi hivatal létesítend a belügyminiszter, de viszont a község sem térhet ki az elutasíthatlan hozzájárulás kötelessége elől.

A község és a kormány kiváló súlyt helyez arra is — és méltán —, hogy azon fontos ténykedés, melyet az anyakönyvvezető végez, az aktus komolyságának, jelentőségének megfelelő helyiségben láttassék el.

Hogy a mostani helyiség a jogos igényeknek távolról sem felel meg, azt vitatni is fölösleges.

A jegyzői irodában, — mely egyszersmind anyakönyvi hivatal is —, másod-, harmad-, sőt

többedmagával dolgozik a jegyző s különféle ügyekben egymásnak adják át a kilincset az ügyes-bajos felek. Ott álljon p. o. egy toprongyos toloncz, vagy elvetemült tolvaj a szemérmes mennyasszony mellett s míg az egyiknek kényszer utlevélét, vagy a másíknak személyleírását az egyik asztalnál ki-állítják, addig az ünnepi ruhába öltözött házassalándók frigykötésénél közreműködik az anyakönyv-vezető.

Házassági kötelék felbontása kérdésében szintén az anyakönyvvezetőt keresik fel az érdekeltek, a kiket bizonyára feszélyez az, hogy illetéktelen egyének jelenlétében tegyenek nyilatkozatot. Ugyan ez az eset, a törvényes házasságon kívüli születési esetek bejelentésénél.

És a feleket a jegyzői irodából kiutasítani nem lehet az anyakönyvvezetői eljárás tartamára, minthogy a jegyzői és anyakönyvi hivatalos órák egy időre esnek.

Ilyen, — gyakran előforduló — esetek illuzóriussá tennék a törvényben kontemplált czélt.

Nagyon sok kifogást lehetne tenni e tekintetben, hogy itt Petrosényben, hol úgy a jegyzői, — mint az anyakönyvi hivatalban nagyon sok dolgoz van, igen sokan megfordulnak, — a két hivatal egy szobában legyen s így az egyik irányu működés zavarja a másikat.

Tűzbiztonsági tekintetek szintén azt követelik, hogy az állami anyakönyvek és ezek kiegészítő adatai elkülönített, — alkalmas, — tűz és betörés ellen biztos helyen legyenek.

Csak főbb vonásaiban vázoltuk azon helyes indokokat, melyre képvisleti közgyűlésünk a külön anyakönyvvezetői állás rendszeresítése iránti felterjesztését alapította, tudatában a hivatkozott

„Petrosény és Vidéke“ tárczája.

D a c z b ó l.

Ott ült a puha bársony kereveten, apró kis lábait reá nyugodtatva a szmírna szőnyegen fekvő gyönyörű nem foundlandi ebének fejére, mozdulatlanul bámulva maga elé, chróme színű csipke szövet ruhájában, vállaira ömlő szőke fűrtjeivel, úgy nézett ki mint egy alabástrom szobor.

Kábultan néz egy ideig maga elé, majd föltekint s azok a mélytűző fekete szemek, az asztalon levő arany karika gyűrűre révedeznek.

Tehát igaz . . . Nem álom? Vissza adta a jegygyűrűjét. Még mindig fülébe csengenek a szavai.

— Édes Olga az én komoly természetem nem tűrheti az ön kacérságait, belátom hogy nagyon boldogtalanok lennénk, ön engem már most is annyira mellőz, hogy nem is tudom völegénye vagyok-e? azért tehát feloldom adott szava alól, mert bármilyen lennék a világon csak számandó vagy neveltséges férj nem soha.

— És nem érez hajlandóságot eljegyzésünk óta többször tanusított magatartásának igazolására?

— Nem, — felelé a hölgy daczosan.

— Jobb lesz tehát, ha életutunk szétágazik most, a míg annak irányát változtatni nem késő. Nem vagyunk egymásnak teremtvé. Legyen ön olyan boldog a milyen boldogtalanú tett engem.

S azzal lehuzva újjáról jegygyűrűjét, oda tette a kis szalon asztalkára, meghajva magát eltávozott.

Elvesztette tehát örökre! . . . És most midőn eltávozott, most érzi, mennyire fáj a válás.

Szemrehányást tett magának s belátta, hogy talán nagyon is játszott vele, hogy kínozza ezt a mély érzésű komoly embert, kinek büszkesége imponált neki, férfiasága varázserővel hatott egész lényére és még sem volt hozzá egy engesztelő, még magyarázó szava sem. Pedig tudta jól, hogy a legtisztább és legmélyebb vonzalom fűzi hozzá azt a nemes lelkűtűt férfit, ki az ő eseményképe, a kit jobban szeret, többre becsül mindenkinél.

Eszébe jutott, hogy sok szívet öszszetört már — de most az egyszer úgy érzi, hogy az övé lett öszszetörve.

És ezt az okozta, hogy nagyon is tudatával birt szépségének, hízeltgett a húságának hogy mindenki boldogul utánna, ahol az ő tüneményes lenge alakja megjelent a hódolók serege rögtön körülötte csoportosult és ő épen azt akarta. Rajongtak is érte, de hogy is ne! Megyeszerte elismert szépség és gazdag fiatal özvegy volt, s reá nézve az élet vonzerejét a mulatság képezte. Mindig megragadla az alkalmat, hogy ragyogtassa szépségét, és azért örökös harezban voltak völegényével, míg szakítás lett a vége.

Sokáig ült töprengve s mély gondolatokba merülve. Fájta neki hogy így történt. Belátta hogy hibázott, de sokkal elbizakodottabbá tették hódolói fölött kivított sikerei, semhogy ezt egy szóval, egy tekintettel is elárulta volna.

Majd hirtelen fölemeli büszke szép fejét.

Eh mit törődik is ő vele! Menjen, ha ilyen könnyen letud róla mondani, megmutatja neki, hogy büsz-

kesége nagyobb szerelménél. Elismeri a férfi büszkeségének jogosultságát, de a magáét, még ha indokoltan szépségy volna is, akkor sem áldozza fel. Leküzde azon igazságot, hogy:

„A női szív, ha büszkébb mint szerelme, számító és ravasz;

A férfi szív, ha szerelmesebb mint büszke, gyáva és pimasz.”

Majd jó kedvet erőltetve, leül a zongorához végig futniak ujjai az elefánsont billentyűkön játszanék, de most ez sem megy, nem a kottát, hanem egy komoly szép barna huszár századost látta maga előtt, aki nek a szeméi olyan mély bánattal nyugosznak ő rajta. Mindegy. Sokkal több a dacz benne semhogy még bánkodnék is utánna.

Fölebredt benne a sértettnek vélt önérzet. Bántotta, hogy van lény a világon aki nem hódol az ő szépségének.

Már szinte fájta a feje olyan ziláltak voltak a gondolatai, megparancsolta tehát, hogy nyergeljük föl kedvenc lovát, gondolta, jót fog tenni egy kis friss levegő.

A kastély lépcsőin lesietett s felült tűzes fekete lovára s szelvésként szárguldott végig a letarolt parlagon, lovásza alig volt képes utána vágatni, törtetett árkon bokron keresztül, de a lovaglás sem hozta meg a kívánt hatást, szívének sajgását az sem bírta lecsillapítani. Dacz és fájdalom gonosz esatát vívtak benne.

Az idő sem volt jó hatással kedélyére; Késő ős volt már, a nap el-eltűnedezett egy-egy felhő foszlány mögött s az őszi szél ide oda kavargatá a lehulló falmombokat, a melyek a nap égette füvel öszszevegyülve,

törvényben kontemplált azon helyes elvnek, hogy a törvény végrehajtását nem szabad oly feltételekhez kötni, a melyek alkalmasak arra, hogy a kitűzött cél elérését hátráltassák.

Nem lehet tehát kétségünk aziránt, hogy a magas kormány — a helyi viszonyok megismeretése után — a törvényben kitűzött célt szem előtt tartva a közgyűlés kérelmét ne teljesítene s a külön anyakönyvi hivatalt ne szervezné.

Főszolgabíránk jubileuma.

Lapunk legutóbbi számának vezércikkében méltattuk a petrosényi járás közbeesülésben álló főszolgabíróját, galaczi Buda Károly 30 évét meghaladó köz-tisztviselőit, de különösen 10 évi főszolgabírói működését, elismeréssel adózva azon hervadhatlan érdemeknek, melyeket odaadó buzgalma, igazság szeretete és sikeres működése által kivívott.

Ezúttal tehát a jubiláris ünnepség lefolyásáról referálunk:

F. hó 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor a járás tisztikara nevében Janza Vazul szolgabíró üdvözölte a szeretett főnököt, kívánva erőt és kitartást áldásos működéséhez s megköszönve azon szívélyes és humánus eljárást, melyben őket részesíti.

A főszolgabíró meghatottan mondott köszönetet a ragaszkodásnak megtisztelő nyilvánulásáért s kérte a tisztelőket, hogy addig, míg e járás adminisztrációját vezeti, elismert munkásságuk és buzgalmukkal az ő feladatát megkönnyíteni szíveskedjenek.

A járási tisztviselők elbucuzása és távozása után a járás jegyzői kara tisztelt először az ünnepelt főszolgabíróról. Dombora László petrosényi jegyző tolmácsolta a jegyzők érületét, hálás elismeréssel adózva azon jóindulatért, melylyel terhes feladatuk teljesítése közben, mint közvetlen felettes hatóságuk részéről találkoztak. Sikertől beszéde végeztével az összes jegyzők arczképét tartalmazó díszalbumot nyújtott át emlékül a jubilansnak.

Buda Károly főszolgabíró köszönetét fejezi ki a szíves megemlékezésért s azon lelkiismeretes támogatásért, melyben őt a jegyzői kar itteni működésének egész tartama alatt részesíté s az emlékalbum átnyújtásával tanúsított figyelmet hálásan megköszöni.

A „Petrosényi és Járási Ipartestület“ küldötti tisztelt ezután az ünnepeknél s a testület elnöke Joánovics János üdvözölte őt, mint elsőfokú iparhatóságot, kinek az ipartestület megalakulása köszönhető s a

kinek az iparpártolás körül bokros érdemei vannak s kérte, hogy jóakaró törekvésében továbbra is támogassa az ipartestületet.

Buda Károly köszönetet mondott a szíves figyelemért s biztosította a tisztelőket, hogy a honi ipar fejlesztése, felvirágoztatása érdekében minden kitelhetőt meg tesz.

Az egész délelőtt folyamán a tanintézetek, testületek, társulatok, hivatalok, továbbá a helybeli és vidéki intelligencia s a társadalom kiváló tagjai számosan tisztelték a közbeesülés és közszeretnek örvendő főszolgabíróját, ki szokott lekötözölő előzékenységgel és szívélyességgel fogadta a nem várt ovációt.

Déli 12 órakor a járás jegyzői karának 3 tagu küldöttsége meghívta az ünnepeltet a Prokopp-féle vendéglőbe, hol a rendezőség által meghívott tisztelők már egybegyűltek. Belépésekor viharos éljenzéssel fogadták az ünnepelt főszolgabíró s a helybeli első zenekar a Hunyady indulót játszta.

Ízlésesen terített s szépen díszített asztalok mellett szép számmal foglaltak helyet a tisztelők s megkezdődött az ebéd (melyet a rendezőség villásreggelinek tervezett) s a 4-ik fogásnál felemelkedett Janza V. szolgabíró s elvette a petrosényi járás igazságszerető, nehéz, de szép hivatásának élő, fáradhatatlan s tíz évi főszolgabírói működése és névünnepe alkalmából szívélyesen üdvözölt főszolgabíráját.

Zádory Károly lapszerkesztő az ünnepelt főszolgabíró nemeslelkületű, fenkölt szellemű nejlere, mint a honleányi, női s hitvesi erények mintaképére és nagyra-beesült családjára mondott lelkes éljenzéssel fogadott felköszöntést.

Stánka Ávrám petrosényi gör. kel. lelkész sajnálja, hogy nem bír a magyar-nyelvben megfelelő jártassággal s így román nyelven elvette a békés s barátságos együttélést; mire felzúgott ismét az éljenzés.

Kósa Mihály ev. ref. lelkész, megemlékezve a főszolgabíró bokros érdemeiről, lelkes és lelkesítő szavakban adott szerencse és üdv-kívánságának kifejezést.

Majd az ünnepelt emelkedett fel, osztatlan figyelemmel hallgatott felszólalásában röviden utalt 32 évi közéleti működésére, különösen azon tíz évet említ fel, mely alatt eze a járás adminisztrációjának vezetése reá bízott. Érdemeket tulajdonítanak neki akkor midőn ő csak kötelességét teljesíté.

Kevés az a mire hivatkozhatik s ezek között felmenti, az ipartestület szervezését, mely közbenjárásával létesült; a Cassino vásárt, mely az ő elnöksége alatt s közreműködésével tartott fen annak idején s végre kiemeli Petrosény nagyközségének szervezkedését, mely immár, annyi vajadás után, a végelonyolítás stádiumába jutott. Majd a járás derék jegyzői karának buzgó támogatásáért adózik elismeréssel.

Végül felemlíti, hogy ezen nem várt kitüntetésre, a közel-jövőben bekövetkezendő nyugalomba vonulásakor

és egész életén át hálásan fog visszaemlékezni. Élteti Petrosény és a petrosényi járás közönségét.

Kósa Mihály, a járáskormányzat terhes feladatainak sikeres teljesítéséhez, mindenkor jó akaró támogatásával hozzájárult helybeli bányatársulatot, ennek tisztikarát, különösen érdemdu igazgatóját: Andreics Jánost elvette.

Dombora László jegyző a járás jegyzői kara nevében elvette a főszolgabíró, kiemelve hogy nem a függelmi viszony, hanem az igazi benső ragaszkodás és nagyra-beesülés érzete által indítva kezdeményezték a mai jubiláris ünnepélyt.

Váradí Vilmos a közohajtást tolmácsolta azt kívánja, hogy az ünnepelt főszolgabíró az azon meglepő kijelentése, hogy nyugalomba vonul, — minél később menjen teljesülésbe s a járás adminisztrációjának vezetésé s közhasznu működésének folytatásához erőt és kitartást kíván.

Préda János petrillai gör. kel. lelkész a maga és hivei nevében magyarul mondott sikerült pohárköszöntőt az ünnepeltre.

A distingvált társaság kedélyes hangulatban az est közeledtég együtt maradt s még számos jókívánság teljesülésére üritett poharat.

UJDONSÁGOK.

— A „Hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat“ ma vasárnap, e hó 4-én d. e. pontban 1/2 11 órakor a főreáliskola tanácstermében igazgató-választmányi és felolvasó ülést tart. A tárgysorozat igen érdekes. Különösen kiemeljük, hogy Hunyadi János ismeretlen őseit fedezte fel dr. Wertner Mór kiváló történet-tudósunk, a ki szerencsés kézzel már számos genealogiai rejtélyt oldott meg és hazánk családtörténeti irodalmát annyi becses munkával gazdagította. Tavaly a Rákócziak, most a Hunyadiak eredete homályos kérdését tisztázta, abban a jeles tanulmányában, mely a „Hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat“ mai ülésén kerül bemutatásra, továbbá Kovács László, az erdélyi történetirők Nesztora gyönyörű visszaemlékezést írt a hunyadmegyei kihalt s még élő családokról, melyet Téglás Gábor olvas fel történelmi társulatunk ezen érdekes felolvasó ülésén.

— A „Petrosényi és Járási Ipartestület“ által f. hó 27-én a Wagner-féle vendéglő nagytérképében rendezett bál várakozásán felül jól sikerült. Nem volt olyan látogatott mint általában az ipartestület mulatságai szoktak lenni, de szép számú közönség gyűlt egybe s kedélyesen mulatott. A hölgyek táncrendjének egyik oldalán a rendezők jól sikerült fényképe s a másik oldalán az ügyesen összeállított táncrend volt. A négye-

Gonosz álom.

A vendéglőnek egyik külön szobájában szoktunk esténként összejönni. A napi foglalkozás kimerítő fáradalmi után egy kis csevegésnek, vitakozásnak, no meg holmi lehaszkodásnak üdítő hatására szinte vágyakozunk. Ilyenkor — természetesen — elkerülhetlen egy — egy anázsolás, sőt malicizozus, de még is ártatlan ugratás. És ha sikerül valamelyiket „felhuzni“ akkor a szűk körű bizalmas társaság egyik része támadja, a másik meg védelmére kel s ezekről aztán elmondhatja az illető, hogy: „Mentsen Isten a jó barátoktól.“

— Halljatok csak, milyen különösét álmodtam én az éjjel, — mondá a társaság egyik Mésztyója. (No, mert a többi is az, csak én nem.)

— Halljuk! Mond el.

— Képzéjétek csak . . . meghaltam.

— Erre már iszunk egyet. És ugy is tévén.

— De nem csak én, hanem ti is, mindannyian meghaltatok.

Erre meg már muszáj volt fenéig kiünni.

— És milyen különös módon multunk ki az árnyék világából? —

Nagy tűz volt. Petrosény főutcájára fölött láng-tenger hullámozott, nappali világosságot árasztva az egész községben. A lámpakezelők azonnal eloltották az utcán lámpákat, melyek — még éjjel előtt lévén — pompásan égtek s így indokolt volt a petróleum spórolás. Az önkéntes tűzoltó-egylet három feeskendővel, létrákkal, mentő- s védő ponyvákkal, szóval teljes felszereléssel, önfeláldozó sikeres buzgalommal fejtett ki az oltás körül. A helyi rendőség dícséretes buzga-

lommal örködött a személy- és vagyonbiztonság fölött.

A legnagyobb erőfeszítéssel sikerült végre a tűzet lokalizálnunk, midőn észrevettük, hogy az új község ház kupoláján kicsapodtak a lángok. Odarohantunk s hozzáálltunk a mentéshez és oltáshoz.

Meg is mentettük a községi s járásbírói irattartót, a telekkönyvi iratokat, szóval minden értékes és becses dolgot s ekkor a közgyűlési terem menyezete leszakadt és mi, mindannyian ott leltük halálunkat.

— Mit is mondott a kabai asszony?

— Az ám, sokkal rosszabb, ha nem iszunk.

— Jó is lesz kociztatni, mert most jön a java.

— Halljuk!

— Felmentünk az égbe. Szt. Péter ott várt bennünket a menyország kapuja előtt. Én mentem elől, ti meg jöttetek utánam. Bemutatkoztunk.

Ah! Olvastam a „P. és V.“, hogy milyen derék tűzoltók vagytok. Felnyitotta előttünk a menyország fényes kapuját s bebecsajtott, csak Pistának az egyik nyelvét vágatta le egy Cherub lángpallosával. Ekkorra a szerkesztő is oda ért, kinek tiszteletjegye volt, tehát szónéklül bebecsajtott.

— Leghátul jött a főparancsnok, Sürgős bebecsajtatást kért, minthogy a tűzoltóság fennállásának s közhasznu működésének negyedszázados évfordulója alkalmából itt akar ünnepélyt rendezni.

— Szt. Péter végig nézett rajta s mondá:

— Nem értesz te ahoz s nem is vagy tűzoltó; . . . mars a pokolba.

zizegve törtek össze lovának patái alatt. Elfordítá tehát lovát az erdő mellől, a réten keresztül vissza lovagolt a kastélyba. Elhatározta hogy elfog utazni hosszabb időre. — S ugy is tett. A gazdaság vezetésével megbízta hű öreg gazdatisztjét. O azután harmadnapra felutazott anyjával Budapestre.

Ott is volt saját házuk, még boldogult apja vette, ki országgyűlési képviselő volt s családjával együtt huzamosabb időt át tartozkodott a fővárosban.

Fényes háztartást vittek; ott is a drágaság kedvence volt Olga nem kevesebb pusztitást vitt véghez a férfi szívébe mint otthon.

Az élet örömeibe iparkodott ölni szívének keserűségét, a pajzánság jó kedvett látni mindenütt, színházba, hangversenyekbe, de különösen szeretett bálozni és szenvedélyes lovagló volt.

Remek fekete hátú lovát is felvitte Budapestre s naponta ott lovagolt a városligetben, vagy kirándulásokra tett a környékre, s mindig nagy társaságokat gyűjtött maga köré.

Nem szeretett egyedül lenni, mert ha magára maradt, mindig képzeletébe tolakodott egy magas szép huzás-kizados, s mindig úgy látja amint az újjáról egy kicsi-sz kis karika gyűrűtt huz le s oda teszi eléje és tova siet.

Hanem az érzélgést hamarosan felváltja a dacz. Megakarta mutatni a világnak, hogy lelkében nem időzett elő rázkodás a szakítás.

És hogy bebizonyítsa — a bálokat új főlegénye egy német báró karján lejtette végig.

Az volt jelszava csak egyszer élünk, s az élet örömeit iparkodjék élvezni ki-ki ameddig lehet. — ő is élvezé tehát mohón s addig, míg egy bál mulatság utáni tudógyuladásból nem kelt fel többé.

És egy zimankos téli napon vissza utazott vidéki kastélyába . . . egy remek művű érczkoporsóba zárva.

Ott nyugszik immár a p. . . i kastély parkjában gyönyörű Carrarai márvány obeliszk jelű a helyet ahol örök pihenőre talált.

Cytronella.

seket 45—50 pár tánczolta. Sajnáljuk, hogy a jelen volt hölgyek névsorát csak hiányosan állíthattuk össze s a kiknek neveit megtudhattuk, a következők voltak:

Úrnők: Berkovits Dávidné (Petrilla), Eisler Ferenczné, Ehrenreich Jakabné, Friedmann Bernádné, Földeáki Józsefné, Gressli Nándorné, Grilez Nándorné, Dobb Antalné, Joanovits Jánosné, Junger Samuné, Junger Józsefné, Krausz Józsefné, Kohn Lázárné, Koczender Izsákné, Liska Károlyné, Lusztig Jenőné, Muntyán Tivadarné, Markoni Szeverinné, Markovits Mártonné, Opra Jánosné, Papp Sándorné, Prokopp Sebestyén, Roth Bazilné, (Lonya) Sárosi Józsefné, Sternád Albertné, Sajtós Jánosné, Sámuel Adolfné (Csimpa), Spitzer Fábiánné, Steiner Salamonné, Váradi Vilmosné.

Leányok: Almási Nővérek, Ehrenreich Johanna, Friedmann Juczika, Gressli Johanna, Joanovics Katicza, Kohn nővérek, Karda N., Koczender Szeréna, Liska N., Sámuel Leona (Csimpa), Warhanek nővérek, Zárda Jolán, Sajtós Eleonora.

Az anyagi siker is kielégítő s az ipartestület céljaira reményen fölüli jövedelmet juttatott.

Felülíztettek: Wagner Gyula 10 kor, Tutte József 4 kor, Éder Ottó, Marek Mór Váradi Vilmos, Krausz Sándor, Grausam Károly 3—kor., Joanovits János, Vassi János, Sajtós János, Figuli Antal 2—2 kor., Héjas József, Krausz József, Eisler Ferencz, Schäffer Mihály, Lusztig Jenő, ifj. Jakocs József, Prokop Sebestyén, Czwilinger N. Balázs János, Pick Samu, Papp Sándor, Sternád Albert, Kohn Lázár, Junger Samu, Berkovits Dávid és Florián Absolon 1—1 koronát.

— **Iparhatósági megbízottak választása.** Folyó 1900 évre az 1874 évi XVII. t.-cz. 172 §-a értelmében az iparhatósági megbízottak megválasztását a petrosényi szolgabírói hivatal mint I-ső fokú iparhatóság elrendelte s a választás f. évi február 10—12-dikének d. u. 3 órára tűzött ki az ipartestület helyiségebe. Iparhatósági megbízottokul csak is azon iparosok és kereskedők választhatók akik legalább is 10 ft. egyenes adót fizetnek. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg a választáson és a választottak kötelességüket hűen teljesítsék, minthogy sajnos tapasztalhattuk hogy az elmúlt ülésen illetve választáson oly kevesen jelentek meg, hogy az ülést csak nagy nehezen lehetett megtartatni. Remélve, hogy az alkalommal inkább meg fognak jelenni azok, kiknek módjában és tehetségében áll minden tekintetben beigazolni, hogy az iparérdekek előmozdítását s minden irányu fejlesztését szívükön viselik. Itt a határszélen különösen fontos feladatok teljesítésére utalja az ipartestületet a honfiai köteleesség.

— **Temetkezési egyesület.** A „Petrosényi és járási ipartestület” kebelében egy temetkezési egyesület alakítása határozottat el, s az arra vonatkozó alapszabályok alapján megemlíjük, hogy az egyesületbe felvétetik mindkét nembeli 16—60 éves, minden rang és vallás különbség nélkül mindazon ép egészséges és becsületes honpolgár, ki szabályszerű kötelezettségeinek eleget tenni kész. — Kiskoruk csak szüleinek vagy gyámja beleegyezésével lehet tagja az egyesületnek. Minden belépő tag tartozik 2 korona beíratási illetéket fizetni, melyért díjmentesen egy saját nevére kiállított tagsági könyvecskét kap; tartozik továbbá minden egyesületi tagtárs elhalálozásakor a hírül adástól számítandó 3 nap alatt 60 fillért az egyesület pénztárába fizetni. Az egyesület csak azon esetre alakul meg, ha 300 tag jelentkezik. A belépési nyilatkozatok a jelentkezések megtétele végett a legközelebbi napokban adatnak ki. Ezen humanus intézmény létesülése iránt Petrosényben és vidéken, igen széles körben nyilvánul az érdeklődés s a kívánt sikert remélve, felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Elhalasztott fillérestély.** A legutóbbi számunkban jelzett fillérestély, tekintettel a Szt. Ferenczrendi nővérek zárdaiskolájában f. hó 3. és 4. napjának délutáni 5 órájára kitűzött színi előadásokra —, elhalasztott f. hó 10.-ére, a midőn a legközelebbi számunkban közlendő érdekes programmal meg fog tartatni.

— **A növendékek színi előadására,** mely f. hó 3. és 4. napjának d. u. 5 órája tűzött ki, újból felhívjuk az érdekelteket figyelmét. A jelmezes főproba f. hó 1-én d. u. 3 órákor tartatott meg a zárdaiskola nagytermében, a kisebb növendékek jelenlétében s igen jól sikerült. Az előadásról jövő számunkban referálunk. Megemlíjük, hogy a jótékonykezű előadásra meghívunk nem küldtven szét a tiszt. nővérek ez uton kéri Petrosény és vidéke intelligens közönségének anyagi és erkölcsi támogatását.

— **Panasz a cselédek ellen.** Ugyan hol ne volna panasz a cselédek ellen, hiszen most azok az urak, meg az urnők, — de annyi jogos panasz mint itt Petrosényben, talán sehol sincsen. Elszegődnek, felveszik a foglaltól s nem állnak szolgálatba, vagy pár napot kihúznak s ha a hely nem tetszik, ha a gazda, vagy gazdasszony nem járnak kedvükre, — tovább állnak. Van még nagyon sok ürügy, melyet a cselédek a szolgálati viszony időelőtti felbontására, vagy önkéntes megszüntetésére felhasználnak, számtalan esetben azonban, arra ébred a gazda, vagy gazdasszony, hogy a cselédjének hűlt helye. Különös szerencse, ha ilyenkor holmi értékesebb dolgok is el nem tűnnek. És a munkaadónak rendszerint nincsen hova fordulni, mert többnyire még azt sem tudja, hogyan hívták a cselédet s honnan való. A törvény a gazdára kirovándó büntetés terhe alatt tiltja cselédkönyv nélkül szolgálatba fogadni a cselédet s ha megvizsgáltatnék, beigazolást nyerne azon állításunk, hogy tízedik cselédnek sincsen szabályszerű, vagy egyáltalán semmi igazolványa. A háztartásnál szükség van a cselédre s mert mást nem lehet kapni, fel kell fogadni az igazolvány nélküli csavargókat is. Ha volna behendörsgünk s ez lőtelességét teljesítené a cseléd törvény végrehajtása körül, akkor ez a tühetlen állapot nem adna okot annyi jogos panasza. Szükség volna Petrosényben továbbá egy hatóságilag engedélyezett s hatósági felügyelet s ellenőrzés alatt álló cselédszerző s elhelyező intézetre. Csoladjuk, hogy erre még nem került megbízható vállalkozó, az azonban kötelessége volna a helyhatóságnak, ellenőrizni, hogy ne fogadjon senki a szolgálatba cselédet az illetékes hatóság szabályszerű igazolványa nélkül.

— **A garázdálkodás következménye.** Mult számunkban ismertettük azt a felháborító esetet, mit a három Heisler testvér Tutte J. vendéglőjében elkövetett, benem számítható állapotban kiűzve a tereméből a békésen mulatozott vendégeket, összetörvén mindent, mielőbb akadt s végül rátörték Tutte magán lakására, hová családjával és a rémült vendégek egy részével menekült. Említettük azt is, hogy eljlesztési szándékából, midőn a lakása ajtaját betörték, Tutte apró söréttel a földre cízlozva lőtt s a lövés Heisler Péter lábát érte. Sérülése ugyan könnyű volt, de vérmérgezést okozott s a szerencsétlen ember életével fizeti meg garázdálkodását. Rozgonyi Victor vizsgáló bíró a kórházban kihallgatta Eisler, úgy Tuttét s a tanukat is Tutte vadászfegyverét lefoglalta. A fenytető vizsgálat feladata megállapítani, hogy jogos önvédelem esete forog-e fenn.

— **Tűzlárma.** A nyugoti bánya felvonó gépének gözkürtje f. hó 3.-án d. e. 11 órákor remesen bugott, majd a r. kath. templom tornyában a nagy harang kongása jelezte a vészt. Mindenki az utcára sietett, megtudandó, hogy merre, hol van a tűz? Nem tudott senki felvilágosítást adni. Majd elhallgatott a gözkürt, megszűnt a kongatás, tehát elmúlt a veszedelem. Kutattuk, merre, hol égett, mi baj volt, de nem puhatolhattuk ki lapunk zártáig. Nagyon kíváncsi volna, hogy már a köztudomásra hozandó harang kongatással, nappal vörös zászlóval, éjjel vörös lámpával jelezve legyen, hogy a község melyik részén van a tűz.

— **Petrosény adózási viszonyai** érdekelvén a közönséget megemlíjük, hogy elkészítettett Petrosény községének 1900 évre az I. és II. oszt. kereseti adókirovási lajstroma, mely szerint Petrosény községe 2473 adó fizetőt számlál, ebből ház és földtulajdonos: 412 családfő, 662 családtag, a kik együtt: 3184 koronát fizetnek; bányamunkás a családtagokat beleértve: 1043; kocsis, szolgáló 97; kereskedésekben és gyárakban alkalmazott segédek és ezek családtagjai: 123, a kik együtt: 2256 koronát, segédnélküli és segéddel dolgozó iparosok és házalók családtagok és segédekkel együtt 146 a kik együtt 1033 korona 80 fillért fizetnek; ezek szerint az összes I. és II. oszt. keresetiadó 6773 korona 70 fillér. A mult évihez visszanyitva az előírás 823 korona 60 fillérrel kedvezőbb az adózókra nézve.

— **Nagy tűz M.-Livádián.** F. hó 3.-án, szombaton a hajnali vonattal Piski felől érkezett utasok beszélik, hogy az éjjel M.-Livadia községben nagy tűz pusztított s 34 lakház, gazdasági és egyéb épületek, takarmány kézi és gazdasági eszközök s élelmi cikkek estek a tűz martalékává. A tűztenger messzetájt bevilágított akkor is még midőn a hajnali fél 5 órákor Petrosénybe érkezett személyvonat M.-Livadia megálló helynél elhaladt. Távirat, vagy telefon összeköttetés nem lévén, bővebb értesítést nem szerezhettünk lapunk zártáig.

— **A krajczáros levéljegyek.** Tévedésbe ejtések kikerülése végett a postaigazgatóság tudatja a közönséggel, hogy a régi krajczártékú postabélyegek még csak

három hónapig lesznek érvényesek, azontul csak fillérértékű levéljegyek lehetnek forgalomképesek.

— **A koronaszámítás,** úgy a hivatalokban, mint a közönség körében több zavart idézett elő. A budapesti magyar kir. posta- és táviratigazgatóság figyelmezteti tehát a kereskedelmi miniszter mult évi december 13-án 84.096 szám alatt e tárgyban kiadott és a Budapesti Közlöny mult évi 288. számában közzétett rendelete minden postahivatalnál ki van függesztve és ebből mindenki teljes tájékoztatást szerezhet magának arról, hogy utalványait vagy más küldeményeit most hogyan adja postára, mit követelhet, s mit nem követelhet a postahivaltól. Határozottan utasítva vannak ezen rendeletben a posta hivatalok, hogy folyó évi január hó 1-től csak az 1, 5 és 25 filléres levélbélyegeket és az 5 filléres levelező lapokat szolgáltatassák ki a közönségnek, mert a többi régi levélbélyegek egyelőre még három hónapig érvényben maradnak. Ezen rendeletben utasítva vannak továbbá a postahivatalok, hogy a régi utalvány-úrlapokat, postai megbízási jegyzékeket és pénzeslevélbörítékeket minden díjlevonás nélkül eszerélték ki újjakkal, mert a régi úrlapokat használni már nem szabad. Ezenkívül minden hivatalnál 2 fillért megcserezhető az új tarifa kivonata és ebből meggyőződhetünk előre is arról, hogy miért mit és mennyit tartozunk fizetni. Az átmeneti idő nehézségeivel a postának meg kel küzdenie; az elkerülhetetlen, de ezen nehézségek leküzdéséhez a közönség is hozzájárulhat, ha az öt érdeklő hivatalos közleményeket a nagy részéről is el olvassa, minden konkrét panaszát pedig egyszerűen egy levelezőlapon a posta- és táviratigazgatóság tudomására hozza.

— **Magyar Szó.** Ez alatt a cím alatt új napilap indult meg a fővárosban február elsejével. Pártoktól teljesen függetlenül, a legtisztább szabadelvűséget fogja szolgálni, jelszavául az igazság szent elvét írta zászlójára, mely körül a nagy újságírók színe-java csoportosul. Naponként este 6 órákor jelenik meg s így a vidéki olvasók az ország legtávolabbi eső részén is már korán reggel kezükhöz kapják az újságot. Az új lap szakítani fog a napilapok megrögzött sablonjával s formában úgy, mint tartalmában új és eredeti lesz. Pontos, megbízható értesülések, aktuális közlemények az igazságnak pártatlan kimondása bizonyára hamarosan népszerűvé teszik az új lapot, a melynek előfizetési ára egész évre 28 korona, felévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hóra 2 korona, 40 fillér. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Sarkantyus utca 3. sz.

— **A vizes lábbelik kezelése.** A mint levettük a nedves lábbelit, töltsük tele száraz zabbal. A zab ugyanis magába veszi rövid idő alatt a nedvességet, megdagad s így megakadályozza a bőr összezugsugorodását s megkeményedését. Reggel a aztán kiöntjük a zabot egy kis zacskóba, melyet a kemence vagy tűzhely közelébe akasztunk, hogy egy másik alkalommal újra hasznát vegyük. Minél szárazabb a zab, annál nagyobb és jobb hatása.

Különfélék.

Közmondások.

Ki korán kel, az — keveset alszik

Addig üsd a vasat, míg — melegeid lesz.

A ki másnak vermet, és — az bizonyosan nap[számos.

Más szemében meglátja a szálkát a — szemorvos.

Babonák.

Ha üdegen maeska lép házádba, pénzre van kilátásod.

Pókot látni reggel: boszúság, délből: öröm, este: remény.

Bagoly és gém házunk felett repdesve, énekével halált jelent.

Rosz jel, ha a kakas éjjel kukorikol.

Ha nyílt keresztetzi utadat, térj vissza, amíg sem érsz ezel.

Ha két gerlét látsz előtted körben kavarogni, örülj, óhajod teljesül.

Ha nyitott ablakon beröppölő madár körben szárnyal: szerencsétlenség vár rád. Ha egyenesen átmetszi, gazdagság lesz osztályrészed.

CSARNOK.

A színek jelentősége.

— Dura Máté: A szerelmesek könyve. —

A természet maga hívta föl az embert arra, hogy a színeket megkülönböztesse és ezekből a megkülönböztetett színekből jelképesen következtessen az ő érzelemvilágra.

Képletes jelentés szerint sárga az irigység, zöld a reménység, fehér az erkölcsi tisztaság és ártatlanság, fekete a gyász, tisztátalanság és vétek színe. A szentleket fehér galambnak, az ördögöt fekete hollónak rajzolják. A piros szín nemcsak a szerelem, szépség, öröm, harag, szegény, hanem egyuttal a vadság színe is. Fő-rös haj és szakál, ravaszságot jelent.

Egyes színek jelentősége.

Fehér — ártatlanság.
Fekete — gyász, halál.
Vervörös — szerelem.
Biborvörös — büszkeség.
Sötétvörös — erőszakosság.
Lila — őszinteség.
Világoskék — hit.
Égszínkék — erény.
Viola — szenvedély, barátság.
Sárga — irigység.
Világossárga — állandóság.
Sötétsárga — kétszínűség, hamisság.
Rózkavörös — ravaszság.
Zöld — reménység.
Világoszöld — sejtelen.
Sötétzöld — féltékenység.
Szürke — közönyösség.
Világosszürke — szegénység.
Sötétszürke — bizonytalanság, kétség.
Barna — lemondás.
Világosbarna — győtrelem.
Sötétbarna — bosszu, erélyesség.
Ezüst — halhatatlanság.
Arany — méltóság.
Alumínium — kevelység, elbizakodottság.
Réz — hidegség.
Acél — férfiaság, merészség.
Vas — erős akarat, bátorság.
Szírvány — változékonyság.
Narancs — hűség.
Krémzsin — gyöngédség.
Világosbordó — önzetlenség.
Sötétbordó — feltűnni vágyás.
Eperszin — érzékenység, szenvedélyesség.
Rózsaszín — fiatalság.

Nők, mint feltalálók.

Sokat vitatták, hogy a nőknek ninesen hajlamuk s tehetségük a praktikus találmányokra.

Ez az állítás 1860-ig beigazolást nyer, azóta azonban, a találmányok évkönyvének igazolása szerint a női szabadság tulajdonosok száma emelkedik s fel van sorolva a női találmányok közül egy különös cigarettaszelence, egy bajuszvédő és egy bajuszkötő.

Nem eléggé praktikus találmányok ezek?

Eladó házak.

Petrosényben a Mátyás-utcában egy 7 lakosztályt magában foglaló; továbbá a Malea-híd közelében lévő Nánú-féle és Aninosza központján, főforgalmu közterén lévő 5 lakosztályból álló s teljesen jó karban lévő házak szabadkézből azonnal s örök áron eladók.

Bővebb értesítéssel szolgál a tulajdonos:

őzv. Negrini Károlyné,
Petrosényben.

500--600

mmázsa első minőségű réti széna jutányos árban eladó.

E tárgyban bővebb felvilágosítást szolgál.
Lészay János, Pujon

Szám 50—1900.

II.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Hunyadvármegye területén levő s alább csoportosított törvényhatósági közutakon 1900, 1901, 1902, 1903 és 1904. években eszközendő kavicsszállítás biztosítása végett a folyó 1900. évi február hó 17-én, a hunyadvármegyei államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

- 1-ső csoport: a déva-harói és berekszó-nagyági utak.
- 2-ik csoport: a bezsán-boicza-valisarai ut.
- 3-ik csoport: a szántóhalma-vajda-hunyadi; a cserna-keresztur-nagybarcsa-szent-andrási; a piski-telep-dédács-aranyi és a piski-telepi vasuti állomáshoz vezető utak.
- 4-ik csoport: a zám-burzsuk-dobrai; a dobra-roskányi; a dobrai állomáshoz vezető ut; a dobra-sztrettye-guraszáda; és a laszói állomáshoz vezető utak.
- 5-ik csoport: a burzsuk-maros-illye-bezsáni; maros-illyétől a révig vezető ut és a maros-illyei indóházhoz vezető ut, továbbá a branyicskai indóházhoz vezető ut.
- 6-ik csoport: a maros-solymos-algyógyi ut.
- 7-ik csoport: az algyógy-nagyalmási és szászváros-gyalmár-algyógyi utak.
- 8-ik csoport: a vorcza-viszkai ut.
- 9-ik csoport: a szászváros-ujsebeshelyi; a kasztó-kosztési; az alkenyér-kudzsiri és a szászvárosi indóházhoz vezető utak.
- 10-ik csoport: a vajda-hunyad-zevkfalva-sztrigyszent-györgyi ut.
- 11-ik csoport: a livazény-lupény-hobiczony-urikányi ut; az iszkronyi állomáshoz és a vulkányi állomáshoz vezető utak.
- 12-ik csoport: a hátszeg-demsus-steji és a vajda-hunya-hátszegi utak.
- 13-ik csoport: a magyar-brettye-sztrigy-szent-györgy-tordosi és a tormási-lozsádi utak.

14-ik csoport: az őralja-boldogfalva-malomvizi; a hátszeg-vámamargai és a hátszegi állomáshoz vezető utak.

15-ik csoport: a brád-körösbánya-nagyhalmágyi ut.

16-ik csoport: a felső-szálláspatak-bajesdi és a krivádiai állomáshoz vezető utak.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy szóban forgó kavicsszállítások elvállalására vonatkozó ajánlataikat fentnevezett államépítészeti hivatalhoz címezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig nyújtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok borítékán a címzésen kívül világosan kiírandó a csoport száma, melyre az ajánlat vonatkozik.

Minden egyes csoportra külön ajánlatok nyújtandók be.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban beszerezhető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5%-át kell kitenni. A bánatpénznek az ajánlatokhoz csatolandók.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított hat hétig kötelezettségben marad.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látandó el, s mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a vármegyére nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, a mikor a vármegye alispánja által elfogadtatik.

A kavicsszállításra vonatkozó felosztási kimutatás és részletes feltételek alólírott kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Déván, 1900. január hó 20-án.

A hunyadvármegyei kir. államépítészeti hivatal.